

สารบัญ

สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน >> อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ			หน้า
3104-004-1	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวหลังเกิดเหตุการณ์อุทกภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา		1
3104-005-1	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในภาคล้านจังหวัดชลบุรี	พรรณปพร จันทร์ฉาย	6
3104-020-1	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการเลือกใช้บริการสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ณ บริเวณชายหาดเจ้าหลาว จังหวัดจันทบุรี	นิพนธ์ อังศุธีรกุล	13
3104-021-1	ปัจจัยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเลือกซื้อของฝากที่ชุมชนริมน้ำ อำเภอจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี	กุลธิดา อินทรลักษณ์	20
3104-036-1	การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคีรีวงศ์ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช	สุภาพร เพชรตัน្យกุล	26
3104-068-1	ความเครียด และพฤติกรรมการจัดการความเครียดด้วยกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	ปิยะพงษ์ ยัคราหารรัช	36
3104-103-1	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของผู้บ่นจักรยานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ณิชา ฉุณสิริชัย	42
3104-141-1	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน “ รายวิชาการปฏิบัติการงาน ส่วนหน้า ” ของคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว เมืองมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	พโลยกัส จุฑารักษ์ เชรช์	48
3104-150-2	การใช้แบงค์ข้าวจ้าวทดแทนแบงค์สถาบันผลิตภัณฑ์ขอนมอบของโรงแรมมารานิลยา แข็งขัน เกษ หัวหิน รีสอร์ฟ แอนด์ สปา		55
3104-198-1	การตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต พังงา ประจำบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม ขอนแก่น มหาสารคาม ชลบุรี และระยอง	วัชรพงษ์ สุขีวงศ์	62
3104-256-1	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนราธิวาส : กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์ จิตกีวี กระจำ่เมฆ ท้องถิ่นล่าวครั้งบ้านทุ่งผักไทยทรงดำบ้านไฝหัวช้างและไทยจีนตลาดบางหลวง		69

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวหลังเกิดเหตุการณ์อุทกภัยใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Attitudes of tourists towards tourism after flood disaster in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

กิตติคุณ เกรียงกำจรกิจ

สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

E-Mail: gochi034@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลหลาย ๆ ประการในพื้นที่ที่เป็นแหล่งพัฒนาการท่องเที่ยวมองในระดับกว้าง รัฐสามารถเก็บเกี่ยวภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวได้มาก เช่น ธุรกิจโรงแรม ภัตตาคารและงานบริการอื่น ๆ ผลประโยชน์ดังกล่าวบันเป็นจำนวนหนึ่ง ๆ ล้านต่อปี ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการขาดดุลได้ระดับหนึ่ง ประการที่สอง ผลของการพัฒนาทำให้งานบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย มีการจ้างงานอันเกิดจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ประการที่สาม เป็นการเสริมสร้างการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสถานสิ่งสวยงามตามธรรมชาติให้คงอยู่ ก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันทางแหนและเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ

คำสำคัญ : อุทกภัย

Abstract

Tourism development has resulted in a number of areas in which tourism development is viewed on a broad scale. The state is able to reap a large amount of tourism-related taxes, such as businesses, hotels, restaurants and other services. These benefits amount to tens of millions of dollars a year, which is a solution to the deficit problem. Various services occur. The third and most important thing is to promote the preservation of ancient artifacts and natural beauty. It creates a sense of commitment, cherish and value the resources.

Keywords: Flood disaster

1. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย นับได้ว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการยกระดับความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยในประเทศไทย ประเทศไทยได้ชื่อว่า “ประเทศไทยกำลังพัฒนา” ที่มีการกำหนดเป้าหมายนโยบายและกลไกในการพัฒนาประเทศไทย โดยอาศัยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 - 2509) จนถึง ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)

ผลการพัฒนาประเทศไทยว่าสามารถที่ผ่านมา หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินผลและนักวิชาการต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด อาทิเช่น ผลการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในแห่งรายได้ประชาชาติ ส่วนรวมได้เพิ่มขึ้นประมาณ 18 เท่า จากประมาณ 58,900 ล้านบาทในปี 2504 เป็น 1,041,920 ล้านบาท ในปี 2534 ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลเพิ่มขึ้นจาก 2,150 บาทต่อคนในปี 2504 เป็น 41,000 บาทต่อคนในปี 2534 ส่วนด้านการพัฒนาสังคมนั้นก็ได้มีการยกระดับและกระจายการบริการออกไปกว้างขวาง ทั้งด้านการศึกษาและการสาธารณสุข สามารถขยายโรงเรียนมัธยมได้ทุกอำเภอและมีโรงพยาบาลอำเภอที่เปิดบริการแล้วถึงร้อยละ 92 ของจำนวนอำเภอทั้งหมด ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เศรษฐกิจและสังคมไทยขยายตัวสูงขึ้นเช่นนี้ ได้แก่ การขยายตัวของการส่งออก การลงทุน และการท่องเที่ยว แม้ว่าการพัฒนาประเทศไทยโดยทั่วไปจะเกิดผลต่อสมควรແຕปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำในเรื่องรายได้ ปัญหาคุณภาพชีวิตดูจะมีได้ลดน้อยถอยลงแต่ประการใด กลับมีแต่จะเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจทุกส่วนบุคคลหายขาดง่ายกว่าเป็นภารกิจหลักที่จะต้องนำมาตราการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย

กลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยเล็งเห็นว่าจะมีบทบาท คือการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในประเทศ การที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยรัฐบาลได้เริ่มดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วยแนวทางอื่น ๆ

สำหรับประเทศไทย Economist Intelligence Unit – EIU (จุลสารการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538, หน้า 22 – 23) ได้พยากรณ์ไว้ว่าระหว่างปี พ.ศ.2533 – 2542 ไทยจะเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจะมีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนคือ ชายแดนท่องเที่ยวทางเดินสินค้าและเส้นทางการเดินทาง ทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น และแหล่งท่องเที่ยวของไทยมีความหลากหลายสามารถตอบสนองความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ กล่าวคือ เป็นแหล่งซึ่งของการท่องเที่ยวเชิงเมือง แหล่งท่องเที่ยวชายทะเล และยังสามารถพัฒนาในเรื่องของการท่องเที่ยวแบบความสนใจพิเศษ และการท่องเที่ยวแบบศิลปะและธรรมชาติ ได้อีกด้วย และจากการพยากรณ์ของ International Air Transport Association ก็ได้กล่าวไว้ว่าในระหว่างปี พ.ศ.2539 – 2553 (ค.ศ.1996 – 2010) จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเข้ามาเยือนประเทศไทยจำนวน 7.25 ล้านคนในปี พ.ศ.2539 และจะเพิ่มจำนวน 22.3 ล้านคน เมื่อสิ้นสุดปี พ.ศ. 2553 โดยส่วนใหญ่จะเดินทางมาจากประเทศญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศในภูมิภาคยุโรป ทั้งนี้เนื่องจากตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้จากรายงานของ WTO ในปี พ.ศ.2536 ที่ได้สรุปผลการรายงานว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากเป็นลำดับที่ 20 ของโลก การที่ประเทศไทยมีทั้งเป็นภูมิศาสตร์และยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงประเทศต่าง ๆ อาทิเช่น ประเทศไทยกลุ่มอาเซียน เขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ และเขตสีเหลี่ยมเศรษฐกิจ เป็นต้น ทำให้ประเทศไทยได้เปรียบในเชิงการท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ หันมาให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2537)

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวหลังเกิดเหตุการณ์อุทกภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตในด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยว หลังเหตุการณ์อุทกภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการศึกษารั้งนี้ได้ศึกษาในเรื่องของทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อส่วนผสมทางการตลาด (4 P)

เขตตัวแปรที่

ผู้ศึกษาทำการศึกษาขอบเขตที่ทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการศึกษารั้งนี้ได้

- แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

- แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

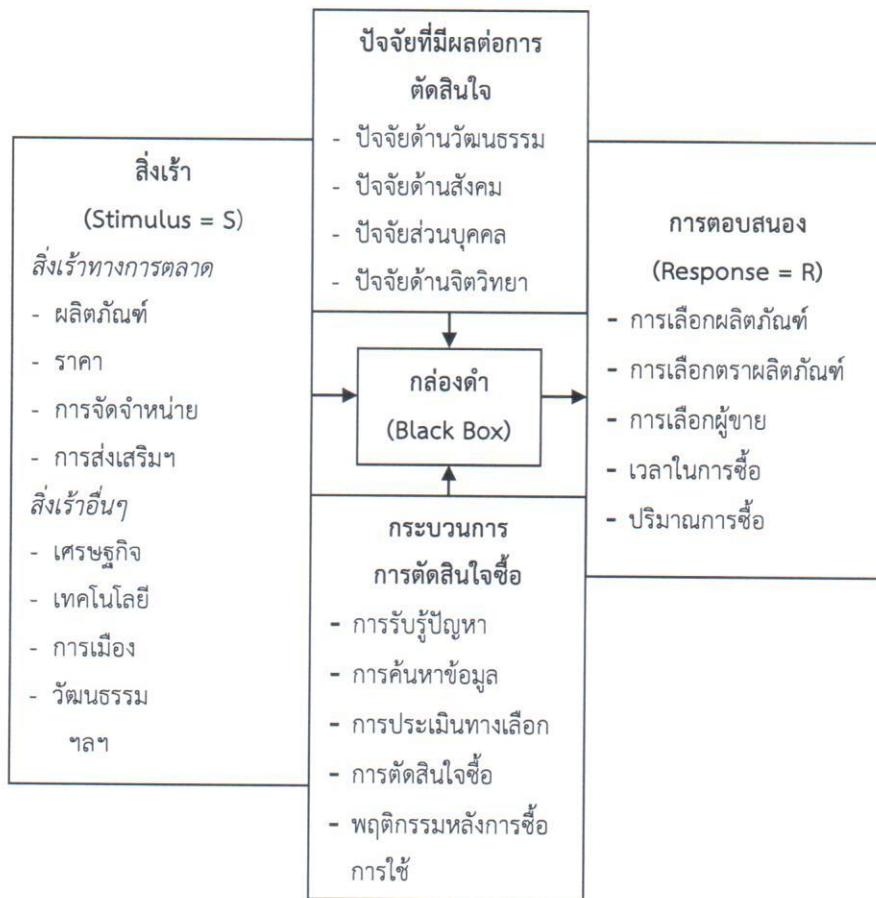
- แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและบริการ

- แนวคิดทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด

- แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภค

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภค

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนด quota (Quota Sampling) ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเบี้ยญ (Accidental Sampling) ตัวอย่างแบบไม่ทางการ (Non Probability Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว โดยใช้การศึกษาเชิงปริมาณ ผู้ทำการศึกษา จะเลือกเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว จุดประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว ยานพาหนะที่ใช้เดินทางมาเที่ยวชม จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม และรู้จักจากสื่อใด แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยวภายหลังจากเกิดเหตุการณ์อุทกภัยในจังหวัดพะนังศรีอุบลฯ ซึ่งประกอบด้วย ทัศนคติในด้านสินค้า ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่ายและการให้บริการ และด้านส่งเสริมการตลาด เป็นการถามแบบประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบประเมินข้อความที่ถามออกมาระดับมากน้อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีทัศนคติ รู้สึกมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีทัศนคติ รู้สึกมาก
- 3 หมายถึง มีทัศนคติ รู้สึกปานกลาง
- 2 หมายถึง มีทัศนคติ รู้สึกน้อย
- 1 หมายถึง มีทัศนคติ รู้สึกน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวแบบสอบถามตอนนี้เป็นคำถามปลายเปิด คุณภาพของเครื่องมือความเที่ยงตรง (Validity) ดำเนินการโดยวิธีการนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการร้านค้าได้พิจารณา เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของการใช้ภาษา และความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตามรายละเอียดของตัวแปรที่ศึกษา

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษานำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามของแบบสอบถาม และนำข้อมูลการตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาก (Cronbach, 1974, p. 161) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ผู้ศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมด้วยผู้ช่วยผู้ศึกษาที่เป็นหัวหน้าฝ่ายที่ได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล เทคนิคและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้สามารถอธิบายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ และจะใช้วิธีการสุ่มโดยอย่างบังเอญ (Accidental Sampling) จากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อได้รับข้อมูลกลับมาแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดวางระบบข้อมูลรหัสและทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยงานทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the Social Sciences : SPSS FOR WINDOW) เพื่อประมวลผลข้อมูล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว จุดประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว ยานพาหนะที่ใช้เดินทางมาเที่ยวชม จำนวนครั้งเดินทางมาเที่ยวชม และรู้จักจากสื่อใด โดยนำข้อมูลส่วนตัวทั้งของนักท่องเที่ยว ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่

2) วิเคราะห์ทัศนคติสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีต่อส่วนผสมทางการตลาด(4P) ของการท่องเที่ยวภายนอก เหตุการณ์อุทกภัยในจังหวัดพะรังครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในด้านสินค้า ต้นราคาน้ำดื่ม ด้านช่องทางการจำหน่ายและด้านส่งเสริมการตลาด

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จะใช้วิเคราะห์

4.5 สถานที่ศึกษาและเก็บข้อมูล

สำนักหอสมุด และฐานข้อมูลงานวิจัยต่าง ๆ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงทัศนคติของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังเกิดอุทกภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนา แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะยาว นำผู้ที่ได้ไปสนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นในการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการนักท่องเที่ยว

6. เอกสารอ้างอิง

บรรณานุกรม

หนังสือ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). การจัดการการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 6. (2551). จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

กรุงเทพฯ : สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

จิตตินันท์ เศษคุปต์. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาการบริการ (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมการ.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ทำมาดี.

ศิริชัย กาญจนวاسي และคณะ. (2547). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : บุญบริการพิมพ์.

วิทยานิพนธ์ / การศึกษาด้านคว้าอสระ

ปรีณา ทวีวงศิโഹรา. (2552). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยว ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์

ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

คงนึงนิตย์ เมฆดี. (2550). พฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริหารจัดการเรือท่องเที่ยว ในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ภาควิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

คลใจ มนจังม. (2550). พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ปิยะ หนูนิล. (2547). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการให้บริการในอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารธุรกิจการป่าไม้ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.ข้อมูลทั่วไป สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 จาก <http://www.ayutthaya.go.th/Ayu/people.html>
วัดพระศรีรัตนศาสด្ស尼. ประวัติความเป็นมา สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2559 จาก <https://th.m.wikipedia.org/wiki/วัดพระศรีรัตนศาสด្ស尼>